

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a Mgr. Petry Weissové, v právní věci žalobce: **CPU TRADE, s. r. o.**, se sídlem Brno, Rokytova 4259/1, zastoupený JUDr. Radkem Kellerem, advokátem, se sídlem Brno, Jaselská 23, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 31, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 1. 2016, č. j. 3185/16/5300-21442-700225, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 6. 2018, č. j. 62 Af 37/2016 – 85, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Žalobci **se přiznává** osvobození od soudních poplatků.
- II. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 1. 2016, č. j. 3185/16/5300-21442-700225, změnil dodatečné platební výměry Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj tak, že se daň z přidané hodnoty za jednotlivá zdaňovací období v rozmezí březen 2009 – prosinec 2010 nedoměřuje podle pomůcek ve smyslu § 98 odst. 1 zákona č. 280/2009, daňového řádu (dále jen „daňový řád“). Žalovaný výši doměřené daně v jednotlivých případech napadeným rozhodnutím snížil a s tím snížil i částku penále podle § 37b odst. 1 písm. a) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve spojení s § 264 odst. 13 daňového řádu.

[2] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, která byla shora označeným rozsudkem Krajského soudu v Brně zamítnuta. Proti rozsudku krajského soudu nyní brojí kasační stížností, ve které současně navrhl přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Návrh stručně odůvodnil tím, že výkon napadených rozhodnutí by pro něj znamenal nenapravitelnou ekonomickou újmu, když na vydání finančních prostředků v takové výši nemá finanční rezervy a takové vydání by znamenalo jeho zánik. Podáním ze dne 24. 7. 2018 rovněž požádal o přiznání osvobození od soudních poplatků. Uvedl, že nedisponuje žádnými finančními prostředky, nevykonává od roku 2016 žádnou činnost, byl mu zrušen bankovní účet a zrušil i registraci plátce DPH. Nemá tedy z čeho soudní

poplatky uhradit. Nejvyššímu správnímu předložil přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období od 1. 1. 2017 – 31. 12. 2017. Taktéž poukázal na to, že blíže tyto skutečnosti Nejvyššímu správnímu soudu doložil již v rámci řízení o kasační stížnosti pod sp. zn. 3 Afs 317/2017.

[3] Žalovaný s návrhem na přiznání odkladného účinku nesouhlasil. V podstatě přitom namítl, že stěžovatel neuvedl relevantní skutečnosti, z nichž by bylo možné dovodit splnění zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, ani nepředložil důkazní prostředky, z nichž by předmětná újma byla zřejmá a nesplnil tak podmínku tvrdit a prokázat vznik nepoměrně větší újmy ve smyslu § 73 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

[4] Stěžovatelovu finanční a majetkovou situaci hodnotil Nejvyšší správní soud již ve věci vedené pod sp. zn. 3 Afs 317/2017, v němž usnesením ze dne 21. 12. 2017, č. j. 3 Afs 317/2017 – 49 kasační stížnosti odkladný účinek přiznal a přiznal stěžovateli i osvobození od soudních poplatků. Nejvyšší správní soud zde posuzoval podklady, které mu stěžovatel doložil - čestné prohlášení jednatele společnosti, potvrzení banky Raiffeisenbank, že účet u této banky byl ukončen dne 24. 10. 2016, rozhodnutí o zrušení registrace plátce daně z přidané hodnoty ze dne 21. 6. 2016. Na výzvu soudu stěžovatel též předložil vyplněný formulář *Potvrzení o majetkových poměrech (právnická osoba)* ze dne 4. 12. 2017. Rovněž upřesnil, že s ohledem na dlouhodobou spolupráci (a aktuální absenci majetku a finančních zdrojů) mu právní zástupce doposud žádné náklady právního zastoupení nevyúčtoval; žádné tedy zatím hrazeny nebyly. Z vyplněného formuláře Nejvyššímu správnímu soudu vyplynulo, že stěžovatel nevyvíjí ekonomickou činnost, neboť je dlouhodobě zatížen soudními spory. Na výkon obchodní činnosti nemá prostředky. Nadrží podíly na dalších osobách, na obchodní podíl jednatele je vedena exekuce. Společnost nedisponuje možnostmi získat příjmy z veřejných zdrojů nebo z úvěrů, nemá žádný hmotný či nehmotný majetek, nemá žádné významné závazky. Společníci nemají shodu na pokračování společnosti; společnost by již byla terminována, nebýt probíhajících sporů o daňovou povinnost. Stěžovatel zde taktéž doložil platební výměr Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj na daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období 1. 1. 2016 – 31. 12. 2016, v němž jsou všechny položky relevantní pro výpočet daně nulové. Uvedené podklady stěžovatel nyní doplnil o daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob, v níž základ daně z těchto příjmů a celkovou daň vyčíslil jako nulovou hodnotu.

[5] Z výše uvedených podkladů vyplývá, že stěžovatel od roku 2016 nevykonává žádnou činnost, nemá žádné zaměstnance a nedisponuje žádnými finančními prostředky ani jiným majetkem. Tomu koresponduje, s ohledem na předmět jeho činnosti (zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení), také rozhodnutí o zrušení registrace plátce daně z přidané hodnoty i ukončení bankovního účtu u banky Raiffeisenbank.

[6] Podle § 36 odst. 3 věty první a druhé s. ř. s. „[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od

pokračování

soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno“.

[7] Osvobození od soudních poplatků představuje procesní institut, jehož účelem je zejména chránit účastníky řízení, nacházející se v tíživé finanční situaci, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Smyslem právní úpravy individuálního osvobození od soudních poplatků je ochrana nemajetných účastníků řízení tak, aby jim nebylo upíráno právo na přístup k soudu (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. II. ÚS 2432/08). Při rozhodování o osvobození od soudních poplatků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku a k dalším obdobným okolnostem (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2006, č. j. 4 Ans 3/2005 - 148, nebo ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 As 41/2013 - 30). Ve vztahu k posuzované věci obsahuje relevantní argumentaci usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74, na které tento soud odkazuje.

[8] Jelikož stěžovatel doložil, že nemá dostatečné prostředky ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s., Nejvyšší správní soud výrokem I. tohoto usnesení rozhodl o jeho osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu. Nejvyšší správní soud rovněž nepřehlédl, že kromě věci vedené pod sp. zn. 3 As 317/2017 bylo stěžovateli tímto soudem přiznáno osvobození od soudních poplatků ve stejném rozsahu v jiných řízeních o jeho kasačních stížnostech, aktuálně vedených pod sp. zn. 5 Afs 303/2017 a 4 Afs 214/2017.

[9] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti se užije přiměřeně ustanovení § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[10] Stěžovatel v nynější věci poukazuje na to, že dříve doložený stav ohledně majetkové a finanční situace stále trvá, ba dokonce se ještě i zhoršil následkem řízení, které proti němu vede daňová správa. Z doložených skutečností je proto podle názoru Nejvyššího správního soudu zřejmé, že stěžovatel ekonomickou aktivitu nevyvíjí a ani stav jeho majetku není takový, že by jeho případným prodejem mohl pokrýt částku, kterou je povinen uhradit na daňovou povinnost v celkové výši 2.694.159 Kč. Výkon napadeného rozhodnutí by tak mohl mít na stěžovatele vskutku závažný dopad. Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě naplněny stejně jako ve věci vedené pod sp. zn. 3 As 317/2017. Nejvyšší správní soud přitom přihlédl k tomu, že již krajský soud přiznal žalobě odkladný účinek usnesením ze dne 21. 4. 2016, č. j. 62 Af 37/2016 - 54.

[11] Současně Nejvyšší správní soud neshledal, že by odkladným účinkem mohla třetím osobám vzniknout újma nepoměrně větší, než je újma hrozící žalobci. Jediným subjektem,

kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, bude stát, neboť tomu bude dočasně odepřeno právo činit kroky vedoucí k výběru vyměřené daně a penále. Z fiskálního hlediska ovšem výše vyměřené daně a penále představují bezvýznamný argument.

[12] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda by přiznání odkladného účinku nebylo v rozporu s veřejným zájmem. Je nepochybné, že existuje veřejný zájem na včasné úhradě daňových pohledávek, přesto nelze postupovat cestou paušálního zamítání všech návrhů na přiznání odkladného účinku žalobám či kasačním stížnostem směřujícím proti rozhodnutím správců daně (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 9 Afs 67/2012 - 64). Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti dojde pouze k sistaci účinků rozhodnutí krajského soudu a správních orgánů do doby, než Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodne. Stěžovatel tak po určitou dobu nebude muset uloženou povinnost splnit, avšak bude k tomu povinen v případě neúspěchu své kasační stížnosti. Veřejný zájem na oprávněném výběru daní tak v daném smyslu nemůže být dotčen.

[13] Lze tedy uzavřít, že podmínky pro přiznání odkladného účinku jednoznačně převažují nad jakkoli formulovaným zájmem žalovaného, respektive státu. Přiznání odkladného účinku není ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud výrokem I. tohoto usnesení přiznal kasační stížnosti stěžovatele odkladný účinek. Do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se tedy pozastavují účinky napadeného rozsudku. Tímto rozhodnutím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. srpna 2018

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu